

ISSN 0204-823X

Българско музикознание *Bulgarian Musicology*

XLIV / 2021 / № 2

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
Институт за изследване на изкуствата
BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
Institute of Art Studies

*Идея – понятие – термин III.
Музикална теория и естетика
Idea – Concept – Terminology III.
Musical Theory and Aesthetics*

<i>Марияна Булева Mariyana Buleva</i>	Теоретична идея – терминология – теория (върху примера на една теория за музикалната тектоника) / Theoretical Idea – Terminology – Theory (Taking Cue from a Theory of Musical Tectonics)3
<i>Зорница Димитрова Zornitsa Dimitrova</i>	Стилът – идея, понятие ... категория / Style: Idea, Concept... Category25
<i>Снежина Врангова Snezhina Vrangova</i>	Период и изречение в музикологичната категориална системност – проблеми, възгледи и динамика в историческото време / Period and Sentence in the Musicological Categorical Systematicity: Problems, Views and Dynamics in Historical Time44

Цветелина Славова <i>Tsvetelina Slavova</i>	Към проблема за дефинирането на понятията от невербалната диригентска изразност / Towards the Problem of Defining Concepts of Conductor's Nonverbal Expression73
	<i>Българска музика / Bulgarian Music Absolute and Program Music:</i>
Patrick Becker- Naydenov Патрик Бекер- Найденов	An Early Document of Konstantin Iliev's Aesthetic Thought / „Абсолютна и програмна музика“: ранен документ за естетическите възгледи на Константин Илиев87
	<i>Рецензии / Reviews</i>
Елисавета Вълчинова- Чендова	Росица Драганова: „Музиката в българското училище в края на XIX и началото на XX век“116
Елисавета Вълчинова- Чендова	Илия Граматиков: „Инструменталните концерти на Георги Арнаудов: сюрреалистични препрочити на музикалната история“120

Теоретична идея – терминология – теория (върху примера на една теория за музикалната тектоника)

Марияна Булева*

Резюме: Музикалната тектоника е основополагащият концепт в един мащабен музикалнотеоретичен проект, който се стреми да постигне единен модел за осмисляне на музикалните феномени. Целта на статията е да се проследи, доколкото е възможно, двупосочното движение на научно търсене към и от термините в сложния процес на създаването на нова теоретична система. Терминът „музикална тектоника“ е предпочетен пред по-често срещания в музикалната теория термин „архитектоника“, тъй като изразява музикалната цялост с повишено внимание към нейната конструкция. Отношението между фундаменталния музикален фактор (формула, *cantus firmus*, тема и т.н.) и главния конструктивен фактор (ладови опори, тонална функционалност, ритъм, фактура, тембър в стиловете на XX век и пр.) може да изрази различните исторически утвърдени форми на музикална организация. На свой ред тектониката активизира вниманието към времепространствените координати в музиката. А ролята на вертикала и хоризонтала като ценностни координати на различни по тип комуникации с участието на музиката разширява представата за музикална тектоника до 6-мерен модел от три пространствени и три времеви иманентни музикални координати (хоризонтал – вертикал – дълбочина), който функционира в 6-мерен времепространствен модел от аналогични ценностни координати. Водеща е категорията „вертикално“ време – пребиваване в едностранно-тийното – която в ритуалното общуване често изчерпва музикалния процес, а в концертната музика определя хоризонтала като низ от вертикално-времеви събития.

Ключови думи: музикална тектоника, фундаментален музикален фактор, главен конструктивен фактор, вертикал, хоризонтал, вертикално време

* Проф. дн Марияна Булева – катедра „Музика“,
Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“,
e-mail: mar_bul@abv.bg

Theoretical Idea – Terminology – Theory (Taking Cue from a Theory of Musical Tectonics)

Mariyana Buleva

“Musical tectonics” is the fundamental concept within a large-scale musical-theoretical project seeking to achieve a single model of comprehension of musical phenomena. The article seeks to follow as much as possible the two-way movement of scientific research from and towards certain concepts in the complicated process of developing a new theoretical system. The term “musical tectonics” was preferred over “architectonics” (which is more common in music theory) as the former expresses the musical whole with increased attention to its construction. The relationship between the fundamental musical factor (formula, cantus firmus, theme, etc.) and the main constructive factor (dominants, tonal functionality, rhythm, texture, timbre, etc., in the twentieth-century styles) can express the different historically established forms of musical organisation. The tectonics, in turn, draws attention to the spatio-temporal coordinates in music, while the role of a vertical and a horizontal as value coordinates of different in type communications with the participation of music extends the notion of musical tectonics to a 6-dimensional model of three spatial and three temporal immanent musical coordinates (horizontal–vertical–depth) which functions in a 6-dimensional spatio-temporal model of analogous value coordinates. The leading category is „vertical” time (i.e. existence in a single event), which in ritual communication often exhausts the musical process, while in concert music it defines the horizontal as a series of vertical-temporal events.

Keywords: *musical tectonics, fundamental musical factor, main constructive factor, vertical, horizontal, vertical time*

Prof. DSc Mariyana Buleva

Department of Music,

St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo;

e-mail: mar_bul@abv.bg

Стилът – идея, понятие ... категория

Зорница Димитрова*

Резюме: Статията проследява хронологично развитието на знанието за стила от Античността до наши дни в музикален аспект. Изказва се идеята, че съвременното изучаване на стила следва да се разгърне междудисциплинарно като сравнително изследване на стилските прояви в различните сфери на изкуството и хуманитаристиката. В резултат от такъв подход стилът би могъл да функционира като обща за хуманитарните науки категория. Проследяват се конкретни примери от науката за езика и психологията, които пряко кореспондират с трактовката на стила в музикално отношение. Анализира се приложението на идеи и методи за изучаване на стила от други науки, които биха могли да бъдат използвани и по отношение на музикознанието.

Ключови думи: стил, реторика, езикознание, психология

История на понятието за стил

Знанието за стила извървява дълъг път на развитие. Корените може да се търсят още в Античността. Тогава започва формирането на понятието, което първоначално се свързва с литературата и реториката. **Stylus** се е схващало двояко – като начин на писане¹ (*modus scribendi*) и като начин на изразяване, на говорене² (*genus dicendi*) [*Riemann Musiklexikon*, 1967, S. 900].

Аристотел обстойно коментира стила в третата книга на „Реторика“, която е посветена на самия „текст на речта“ (*посланието*): в нея се говори преди всичко за *стила*, за *lexis* или *elocutio* (*фигурите*) и за

* Гл. ас. д-р Зорница Димитрова – сектор „Музика“,
Институт за изследване на изкуствата, Българска академия на науките;
email: dimitrovazornitsa79@gmail.com

¹ В немския език: Art des Schreibens. Среща се и като Schreibart.

² В немския език: Art des Redens. Среща се и като Redensart.

Style: Idea, Concept... Category

Zornitsa Dimitrova

This paper follows chronologically and in musical terms the development of the knowledge of style starting from antiquity and going all the way up to the present day. It is argued that contemporary research on style should unfold interdisciplinarily as a comparative study of stylistic manifestations in various areas of arts and humanities. As a result of such approach style could function as a category common to the humanities. Concrete examples directly corresponding to the musical interpretation of style have been traced in linguistics and psychology. There is an analysis of the application of ideas and methods for studying style in the context of other sciences which could also be utilized in musicology.

Keywords: *style, rhetoric, linguistics, psychology*

Asst. Prof. Zornitsa Dimitrova, PhD

Music Department,
Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences;
email: dimitrovazornitsa79@gmail.com

Период и изречение в музикологичната категориална системност – проблеми, възгледи и динамика в историческото време

Снежина Врангова*

Резюме: В настоящия текст се поставя проблемът за статута и функционалността на периода в музикалното формообразуване и се проследяват терминологичните подходи към понятието от началото на неговото музикалнотеоретично осмисляне в средата на XVIII век до съвременността, както и логическите му връзки с речта и в частност с реториката. Открито е терминологичната множественост при означаването на съставляващите периода синтактични елементи, породена от езиковите различия в отделни национални теоретични школи, като функциониращите в българската музикална теория термини са смислово успоредени в сравнителен план със съответните им еквиваленти в немски, английски, руски език. Разгледано е и йерархичното и функционално отношение на периода и музикалното изречение: *Satz – sentence*. В тази връзка е акцентирана многозначността на термина *Satz*. С него се обозначават със съответни представки (*Vorder-*; *Nach-*) както относително завършените крупни синтактични единици в състава на периода, така и структурата, която е мащабно съизмерима с периода и също като него изпълнява експозиционна функция, но не е периодична от мащабно-тематична гледна точка. Въз основа на проследените методологични и класификационни подходи на авторитетни автори в проблемната област са открити и обособяващите се и съ-съществуващи два основни типа диференциация на експозиционните структури по тематичен и функционален признак: тази

* Доц. д-р Снежина Врангова –
Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“;
email: snegi_vrangova@abv.bg

на период с повторен и неповторен строеж и отчасти еквивалентната ѝ период – изречение (Satz – sentence), основана върху развитието във функционалните теории на Арнолд Шьонберг и Уилям Каплин на идеята на Вилхелм Фишер за опозиция между двата основни формообразуващи модела на бароковия идиом – песенно-танцувалия симетричен *Liedtypus* и прозаичния, асиметричен *Fortspinnungstypus*. **Ключови думи:** категории на музикалната структура, *Formenlehre*, музикален синтаксис, период, *sentence*, *Satz*, функционалност на музикалната форма

„Периодът е завоевание на музикалната логика – значимо не по-малко от фугата и сонатната форма, но за разлика от тях, той сравнително рядко става предмет на изследване и, като правило, не излиза извън учебния курс по музикален анализ. Между другото, историята му е поучителна, а в теорията са се натрупали достатъчно много проблеми, изискващи разрешение“ [Бонфелд, 2003, с. 200].

„Имената, използвани за означения на по-големите и по-малки раздели от мелодията, все още не са уточнени. Говори се за *Perioden*, *Abschnitten*, *Einschnitten*, *Rhythmen*, *Caesuren*, така, че една дума получава две значения, а две думи – еднакво значение“ [Sulzer, 1774, S. 35].

Подстъп към проблема

Периодът е една от онези категории в музиката, които на пръв поглед от гледна точка на практическото си битие, теоретичното осмисляне и преподаването изглеждат ясни, непротиворечиви, основни, аксиоматични със статута си, аналогичен на този на изречението при изграждането на словесния текст. Това обаче е така само докато във фокуса на внимание стои нормативният от тематична, мащабна, синтактична, метрическа, хармоническа и структурно-функционална гледна точка образец, който е установен в епохата на класицизма като основен **експозиционен** елемент на **хомофонната форма**, а обект на анализ е творба (при това не всяка) от класическата епоха.

От гледна точка на анализа на музикалната форма (като структура, процес, подход към системата на изразността, жанрови и стилистични знаци) разбирането на принципите на организация на периода, в който обичайно е изложен най-значимият за музикалното изграждане елемент – темата, е от ключово значение. Неслучайно и в методиката на преподаване по музикален анализ периодът е първата **категория на структурата**, която се изучава след полагане на фундаменталните представи за форма, жанр, музикалноизразни средства и триадата *формообразуващи принципи – тема – функционална*

Evanston: Summy-Birchard Company, 1962.

Sulzer, Johann. Allgemeine Theorie der schönen Künste. Zweyter Theil. Leipzig: Weidmann, 1774.

White, John D. The Analysis of Music. N.Y.&L.: The Scavcrow Pr., 1984.

Zarlino, Gioseffo. Le istituzioni harmoniche. Venezia, 1558.

Period and Sentence in the Musicological Categorical Systematicity: Problems, Views and Dynamics in Historical Time

Snezhina Vrangova

This article raises the problem of the status and functionality of the “period” in musical form-making. Some terminological approaches to this term have been traced since it was first coined (musically and theoretically) in the mid-eighteenth century up to the present day. Its logical connection with speech and, more specifically, rhetoric has also been considered. The terminological multiplicity resulting from language differences in individual national theoretical schools has been highlighted by identifying the syntactic elements constituting the period. Further, the terms functioning in Bulgarian music theory have been semantically compared with their respective equivalents in German, English and Russian. The hierarchical and functional *Satz*–*sentence* relationship has been dealt with. In this context, there is an accentuation on the polysemy of “*Satz*” denoting through the respective prefixes (Vorder-; Nach-) both 1) the relatively *completed syntactic units within the period* and 2) a *structure commensurable in scale with the period and just like it performing an expositional function, but which is not periodic from a large-scale thematic viewpoint*. On the basis of the traced methodological and classificatory approaches by authoritative authors in this problem area, two main establishing and co-existing types of thematic and functional differentiation between the expositional structures have been outlined: that of *periods with (non-)repeated structures* and the partially equivalent *Satz*–*sentence* based on the development of Arnold Schönberg and William Caplin’s theory of formal functions and Wilhelm Fischer’s idea of the opposition between the two common melodic constructions of the Baroque idiom: song-dancing symmetric *Liedtypus* and prosaic asymmetric *Fortspinnungstypus*.

Keywords: *categories of the musical structure, Formenlehre, musical syntax, period, sentence, Satz, functionality of the musical form*

Assos. Prof. Snezhina Vrangova, PhD

“Professor Pancho Vladigerov” National Academy of Music – Sofia;

email: snegi_vrangova@abv.bg

Към проблема за дефинирането на понятията от невербалната диригентска изразност

Цветелина Славова*

Резюме: Статията разглежда проблема за дефинирането на понятията, свързани с явления и процеси от сферата на невербалната диригентска комуникация. Представени са най-популярните начини за формиране на термини и словосъчетания, както и специфичните им семантични нюанси. Подчертана е многоаспектността на явленията, произтичаща от тяхната им зависимост от редица обективни и субективни фактори, което утежнява терминологизацията им. Текстът предлага идеята дефинирането на понятията да бъде подпомогнато чрез структурни модели, базирани на избрани класификационни признаци. Това би улеснило формирането и дефинирането на диригентска лексика и адекватната ѝ употреба в хода на педагогическите и музикалноинтерпретаторските процеси.

Ключови думи: диригентска изразност, семиотична система, невербална диригентска комуникация, жест, визуален контакт, дефиниране на понятия

„Китката на ръката е душата на жеста.
Тя призовава, приканва, кани, отблъсква, дава, взема,
упреква, разказва, гали, наказва, пита, изпраща.“
Рудолф Славский¹

Семантични параметри на понятиятната зона

Безсловесната комуникация на диригента с изпълнителския състав е огромен същностен дял от професионалната му дейност. Най-общо този дял може да се определи като двукомпонентна се-

* Доц. Цветелина Славова – катедра „Музика“,
Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“;
e-mail: ts_slavova@yahoo.com

¹ Рудолф Славский (1912 – 2007) – руски цирков артист, режисьор и мим.

Towards the Problem of Defining Concepts of Conductor's Nonverbal Expression

Tsvetelina Slavova

The study addresses the issue of defining concepts related to phenomena and processes in the sphere of a conductor's nonverbal communication. The most common ways of forming terms and expressions as well as their specific semantic nuances have been presented. The multifaceted nature of the phenomena arising from their close dependence on a number of objective and subjective factors has been emphasized and viewed as a specific feature that impedes the formation of terminology. The text advances the idea that the definition of concepts could be assisted by the implementation of structural models based on selected classification features. This would facilitate the formation and definition of a conductor's lexis and its appropriate use in the course of pedagogical and music interpretation processes.

Keywords: *conductor's expression, semiotic system, conductor's nonverbal communication, gesture, visual contact, definition of concepts*

Assoc. Prof. Tsvetelina Slavova

Department of Music,

St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo;

e-mail: ts_slavova@yahoo.com

БЪЛГАРСКА МУЗИКА / BULGARIAN MUSIC

Absolute and Program Music: An Early Document of Konstantin Iliev's Aesthetic Thought

*Patrick Becker-Naydenov**

Abstract: This contribution provides a semi-diplomatic transcription, reading version, and English translation to *Absolute and Program Music*, the oldest extant writing by the Bulgarian composer and conductor Konstantin Iliev (1924 – 1988). This short text was his coursework to graduate from the Faculty of Theory at the Bulgarian State Music Academy Sofia in 1946. Created in communication with a lecture on music aesthetics in 1945/1946 read by Bulgaria's first academic music historian, Stoyan Brashovanov, the paper went beyond course requirements and offers a first glimpse on Iliev's early aesthetic thought. Since Brashovanov does not seem to have graded the text and it is one of very few other student works in his estate's fund at the Central State Archive Sofia, the second part of this contribution tackles the question, how Iliev's paper remained in Brashovanov's possession. After discussing the possible origins and immediate contexts of *Absolute and Program Music*, I present my argument: Iliev wrote this coursework under the impression of Brashovanov's lecture but deviates from them in several minor aspects. Instead of Brashovanov, who clearly uses the energeticist and dynamist terms so prominent for inter-war years musicological discourses, Iliev prefers the more traditional romantic idea of composing as a feverish creative state of mind that serves to re-establish a broken equilibrium between artists and their surrounding world. Finally, although the paper appears hastily written, Iliev seems to have used it to convince Brashovanov of himself. Thus, Iliev sought Brashovanov's support in the Academy's upcoming Council meeting when faculty decided to grant a one-year specialization scholarship at the Prague Conservatory to the young composer.

Keywords: *Bulgaria, socialism, music transfer, transnational exchange, musicology as a discipline, inter-war music history*

* **Patrick Becker-Naydenov, PhD** – DFG Graduate Research Training Group “Knowledge in the Arts”, Berlin University of Arts;
e-mail: bekerpat@gmail.com

„Абсолютна и програмна музика“: ранен документ за естетическите възгледи на Константин Илиев

Патрик Бекер-Найденов

Настоящата статия предоставя изображения, версия за четене (полудипломатическа транскрипция – с привеждане към съвременния правопис) и превод на английски език на „Абсолютна и програмна музика“ – най-ранния запазен текст на българския композитор и диригент Константин Илиев (1924 – 1988). Това е негова курсова работа в Теоретичния факултет на Държавната музикална академия в София през 1946. Константин Илиев се занимава с лекциите по музикална естетика на Стоян Брашованов през 1945/1946. Кратката разработка обаче надхвърля изискванията на курса и предлага поглед върху ранната естетическа мисъл на бъдещия композитор. Тъй като изглежда, че Брашованов не ѝ е поставял оценка и тя е една от много малкото запазени студентски работи в неговия фонд при Централния държавен архив в София, втората част от настоящата статия засяга въпроса как текстът на Константин Илиев е останал у него. След като коментирам възможния произход и непосредствения контекст на „Абсолютна и програмна музика“, излагам тезата си: Константин Илиев е написал тази курсова работа под впечатлението на лекциите на Брашованов, но се отклонява от тях в няколко аспекта. За разлика от Брашованов, който очевидно използва термини, изразяващи музикалната енергия и динамика, така значими в музикологичния дискурс между двете световни войни, Константин Илиев предпочита по-традиционната романтична идея за музикалното творчество като трескаво състояние на творческия дух, което служи за възстановяване на нарушеното равновесие между творците и заобикалящия ги свят. И въпреки че текстът изглежда прибързано написан, Константин Илиев вероятно го използва, за да впечатли Брашованов. По този начин той търси подкрепата на професора в предстоящото тогава заседание на Академичния съвет на Музикалната академия, в което неговите членове трябва да одобрят едногодишна стипендия за специализация в Пражката консерватория на младия композитор.

Ключови думи: *България, социализъм, музикален обмен, музикологията като дисциплина, музикологията между двете световни войни*

Д-р Патрик Бекер-Найденов

DFG изследователска група „Знание за изкуствата“,

Университет по изкуствата – Берлин;

e-mail: bekerpat@gmail.com

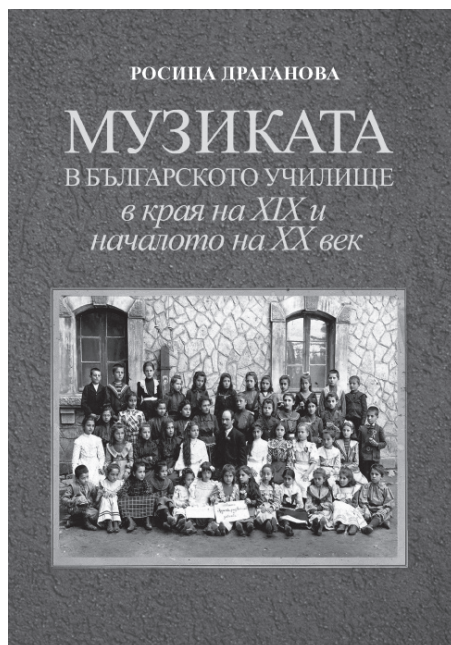
РЕЦЕНЗИИ REVIEWS

Росица Драганова: „Музиката в българското училище в края на XIX и началото на XX век“*

Елисавета Вълчинова-
Чендова

Новата книга на доц. д-р Росица Драганова „Музиката в българското училище в края на XIX и началото на XX век“ е посветена на формирането и спецификата на музикалнопедагогическата практика в България след Освобождението. Бих определила текста като обобщаващ на този етап изследователската работа на авторката в сферата на музикалната педагогика и същевременно очертаващ нови тематични перспективи – например проучвания върху следващи исторически пери-

* Драганова, Росица. Музиката в българското училище в края на XIX и началото на XX век. София: ИИИЗк БАН, 2021. 212 с. [Draganova, Rositsa. *Muzikata v balgarskoto uchilishte v kraia na XIX i nachaloto na XX vek*. Sofia: IAS BAN, 2021. 212 s.]. ISBN 978-954-8594-00-4

оди. Ще припомня, че Росица Драганова от години разглежда различни аспекти, свързани с историята и със съвременната практика на обучението по музика в общообразователното училище. След теоретичното ѝ изследване за музицирането¹ и изданието, свързано със съвременната терминология и музикалнопедагогическа практика², Росица Драганова публикува поредица от студии и статии, съсредоточени върху феномена „приспивна песен“, като задачата, която си поставя авторката, е да осъществи холистичен анализ

¹ Драганова, Росица. Музицирането. Аспекти. София, ИИИЗк БАН, 2007, и

² Драганова, Росица. Съвременна терминология и музикалнопедагогическа практика. Речник по музика за ученика. София: „Марс 09“, 2013.

Rossitsa Draganova: Music in the Bulgarian School at the End of the 19th and the Beginning of the 20th Century

Sofia: IAS BAN, 2021. 212 s. (ISBN 978-954-8594-00-4)

Elisaveta Vachinova-Chendova

The new book by Assoc. Prof. Dr. Rossitsa Draganova, namely “Music in the Bulgarian School at the End of the 19th and the Beginning of the 20th Century”, is dedicated to the formation and specifics of music teaching practice in Bulgaria after the Liberation of 1878. The focal centre of interest is school as one of the main places for making music and something of a home to the actively developing Bulgarian musical culture. This sets forth the tasks of the research, which are related to the discovery and rethinking of music pedagogical practice and are also in line with an attempt to update our knowledge about the processes in and the figures of Bulgarian music during the period. Following the historical music education processes structured in three stages and interpreted in a broader historical, educational, musical-cultural, instructive and other conceptual frameworks, the text is structured in three main chapters plus a fourth one presenting (through biographical information and comments) the role of 32 figures of Bulgarian music and education from that time, the current sources on whom have been referenced. In terms of introducing periodization the author relies on documents that are decisive for music education. The very structure of the text implies the broad and factually saturated documentary scope of research. It is characterized by extreme precision grounded in extensive study and documentary literature (both existing and newly unearthed archival sources) as well as by a modern critical reading of existing studies of the subject. Thus, Rossitsa Draganova’s text ranks among the most serious musicological works dedicated to important areas of our musical history. This determines not only the musicological value of the publication, but also its utility for students and practicing music pedagogues, and more broadly, for all those interested in this fundamental topic of Bulgarian education and spirituality.

Проф. д.изк. Елисавета Вълчинова-Чендова

Сектор „Музика“,
Институт за изследване на изкуствата,
Българска академия на науките;
email: eli_valchinova@abv.bg

**Prof. Elisaveta Valchinova-
Chendova, DSc**

Music Department,
Institute of Art Studies,
Bulgarian Academy of Sciences;
email: eli_valchinova@abv.bg

Илия Граматиков: „Инструменталните концерти на Георги Арнаудов: сюрреалистични препрочити на музикалната история“*

Елисавета Вълчинова-
Чендова

Книгата на Илия Граматиков¹ е необичайно за музикологичната практика издание. Вдъхновен от музиката на компо-

* **Граматиков, Илия.** Инструменталните концерти на Георги Арнаудов: сюрреалистични препрочити на музикалната история. София: ИИИЗк БАН, 2020. 340 с. с илюстрации. Художник Ясен Панов [Gramatikoff, Iliya. Instrumentalnite kontserti na Gheorghii Arnaoudov: syurrealistichni preprochiti na muzikalnata istoria. Sofia: IAS BAN, 2020. 340 s. with illustrations. Painter Yassen Panov]. ISBN 978-954-8594-92-9

¹Илия Граматиков е музиколог, доцент д-р в Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, диригент, артистичен директор на Международния фестивал за съвременна за съвременна клавирна музика „ppIANISSIMO“. Книгата му е реализирана по проекта на ИИИЗк „Съвременна музикална композиция, теория и философия“, финансиран от ФНИ.

зителя Георги Арнаудов (1957), аналитичният изследователски текст е изпълнен с образност, която графично в диалог с текста е претворена от художника Ясен Панов в над 250 специално направени илюстрации – дигитални колажи с авторски рисунки и разнообразен друг графичен материал от различни исторически епохи и стилове. Идеята е да се създаде „един изцяло нов и подчертано фантазмагоричен визуален разказ, бродещ сякаш отвъд хода на времето и паралелно с това като че ли лутащ се измежду пластове на историята ...“. Илюстрациите „дават визуален образ както на отделни ключови за изследването идеи, така и на духа на Арнаудовата музика“².

² **Граматиков, Илия.** Текст по повод изложбата с илюстрациите на Ясен Панов към книгата. София, Национална галерия „Квадрат 500“,

Iliya Gramatikoff: „The Instrumental Concertos by Gheorghi Arnaoudov: Surrealistic Rereadings of Musical History “

Sofia: IAS BAN, 2020. 340 s. with illustrations.

Painter Yasen Panov (ISBN 978-954-8594-92-9)

Elisaveta Vachinova-Chendova

Iliya Gramatikoff's book is an unusual edition in musicological practice. Inspired by the music of Bulgarian composer Gheorghi Arnaoudov (1957) – an author with successful worldwide appearances, this analytical research is filled with imagery materialized graphically by the artist Yasen Pankov through a creative dialogue with the text. There are over 250 illustrations specially made for the publication, such as digital collages with original drawings and a plethora of other graphic materials from various historical epochs and styles. They “provide a visual image of individual key ideas related to both the study and the spirit of Arnaoudov's music” (Iliya Gramatikoff). (As an illustrator of historical, scientific and children's literature and on the occasion of the deluxe first edition of the book, Yasen Panov was given the prestigious 2020 “Revived Heritage” award by the Institute of Art Studies at the Bulgarian Academy of Sciences.) Iliya Gramatikoff's research commands respect by virtue of the tasks he has set himself and also by the introduced “symphonic” exploratory strategy deployed on a broad humanitarian horizon. Gheorghi Arnaoudov's compositional approach has been multifacetedly discussed in the fields of contemporary concert genre interpretation and individual composer's style. A broad-spectrum reflection upon the works on multiple levels has been achieved by means of combining various types of analysis. Iliya Gramatikoff seeks answers to a number of questions. He formulates them metaphorically and in harmony with Gheorghi Arnaoudov's music. The architectonic organization of the text (also traceable in the detailed contents) follows, as specifically emphasized, the model of the *retornello form*, characteristic of the instrumental concert genre since the time of its formation. Iliya Gramatikoff's analytical freedom and imagination are intriguing. For him, obviously, musicological research without deviating in the least from high scientific criteria can fit harmoniously into the field of art creating “sounds” in a new artistic form through analyzed and visually transformed “in-image musical stories.”

Проф. д.изк. Елисавета Вълчинова-Чендова

Сектор „Музика“,
Институт за изследване на изкуствата,
Българска академия на науките;
email: eli_valchinova@abv.bg

**Prof. Elisaveta Valchinova-
Chendova, DSc**

Music Department,
Institute of Art Studies,
Bulgarian Academy of Sciences;
email: eli_valchinova@abv.bg

Редакционна колегия:

Проф. д.изк. Елисавета Вълчинова-Чендова (главен редактор), проф. д-р Горица Найденова (заместник-главен редактор), проф. д-р Иванка Влаева, проф. д.изк. Кристина Япова, проф. д.изк. Лозанка Пейчева, проф. д.н. Марияна Булева, проф. д.изк. Розмари Стателова, проф. д-р Румяна Каракостова, чл.-кор. Светлана Куюмджиева, доц. д-р Явор Генев (заместник-главен редактор)

Международен редакционен съвет:

Проф. д-р Дона А. Бюканън (САЩ), отец проф. д-р Иван Муди (Великобритания), проф. д-р Иванка Стоянова (Франция), проф. д-р Тимоти Райс (САЩ), проф. д-р Урсула Хеметек (Австрия)

Редактори: проф. д.н. Марияна Булева, проф. д-р Горица Найденова, проф. д.изк. Елисавета Вълчинова-Чендова

Превод на английски език: Милена Лилова

Превод и редакция на английски език: гл. ас. д-р Михаил Луканов

Дизайн: Бойка Починкова

Разпространение: Маргарита Керпичиян

Списание „Българско музикознание“, 2021, № 2

Институт за изследване на изкуствата

1504 София, ул. „Кракра“ № 21

тел.: (+ 359 2) 489 00 95; 944 24 14 / 115

e-mail: bulgarskomuzikoznanie@artstudies.bg

e-mail: bulgarianmusicology@gmail.com

http://www.artstudies.bg

Печат: „Марс 09“ ЕООД

ISSN 0204-823X

Сп. „Българско музикознание“ се индексира в ERIH PLUS.

<https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=210>

Editorial Board:

Prof. DSc Elisaveta Valchinova-Chendova (Editor-in-Chief), Prof. Goritza Naydenova, PhD (Deputy Editor-in-Chief), Prof. Ivanka Vlaeva, PhD, Prof. DSc Kristina Yanova, Prof. DSc Lozanka Peycheva, Prof. DSc Mariyana Buleva, Prof. DSc Rosemary Statelova, Prof. Rumyana Karakostova, PhD, Corr. Mem. Svetlana Kujumdzieva, Assoc. Prof. Yavor Genov, PhD (Deputy Editor-in-Chief)

International Advisory Board:

Prof. Donna A. Buchanan, PhD (USA), Fr. Prof. Ivan Moody, PhD (UK/Portugal), Prof. Ivanka Stoianova, PhD (France), Prof. Timothy Rice, PhD (USA), Prof. Ursula Hemetek, PhD (Austria)

Editors: Prof. DSc Mariyana Buleva, Prof. Goritza Naydenova, PhD,

Prof. DSc Elisaveta Valchinova-Chendova

English language translation: Milena Lilova

English language editing: Asst. Prof. Mihail Lukanov, PhD

Design: Boyka Pochinkova

Distribution: Margarita Kerpitchian

Journal “Bulgarian Musicology”, 2021, № 2

Institute of Art Studies

21 Krakra Street

1504 Sofia BULGARIA

phone: (+359 2) 489 00 95; 944 24 14 / 115

e-mail: bulgarskomuzikoznanie@artstudies.bg

e-mail: bulgarianmusicology@gmail.com

http://www.artstudies.bg

Print: “Mars 09” ЕООД

ISSN 0204-823X

Journal “Bulgarian Musicology” is indexed in ERIH PLUS.

<https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=210>

ФОНД
НАУЧНИ
ИЗСЛЕДВАНИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Издаването на настоящия
брой от списанието
е с финансовата подкрепа на
Фонд „Научни изследвания“
при Министерството на
образованието и науката.

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
Институт
за изследване
на изкуствата
BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
Institute of Art Studies

„Българско музикознание“ е рецензирано научно списание, което излиза в четири броя годишно. Публикува: статии, посветени на явления и процеси от различни сфери и исторически периоди на българската и световната музикална култура и наука; рецензии за научни трудове и академични форуми, и др.

„Българско музикознание“ разполага с утвърдена мрежа за разпространение в България и в над 40 библиотеки по света, съдържанието му се представя и чрез електронната библиотека CEEOL. Можете да се абонирате чрез разпространителски фирми; по банков път (УниКредит Булбанк, BIC код UNCRBGSF, IBAN: BG06 UNCR 9660 3110 0295 10 – в лева); в редакцията. Цена за една книжка – 8 лв; за годишен абонамент – 30 лв.

„Българско музикознание“ приема материали от оригинални научни изследвания, които отговарят на профила на списанието. Приоритет имат текстове, свързани с непроучвани или недостатъчно проучени проблемни полета в музикологията, както и с разкриването на нови документи.

Редколегията разглежда само ръкописи, които не са публикувани или предложени за публикуване в други издания.

Подробна информация и указания за оформянето на ръкописите са поместени на интернет страницата на списанието:

http://artstudies.bg/?page_id=200

Bulgarian Musicology is a peer-reviewed quarterly journal publishing articles dealing with phenomena and processes in various areas and historical periods of Bulgarian and international musical culture and the science of music; reviews of scholarly works, academic events, etc.

Bulgarian Musicology has an established supply chain across Bulgaria covering over 40 libraries around the world and is available via CEEOL. Subscription to the journal: supply chains; by bank transfer: Unicredit Bulbank, BIC UNCRBGSF, IBAN: BG06 UNCR 9660 3110 0295 10 (in BGN); at the editorial office. Prices: BGN8/€4 per issue; annual subscription: BGN30/€15.

Eligible are original research studies, relevant to the scope of the journal. Priority is given to studies considering understudied or unstudied problematic fields of musicology as well as to newly found records.

Considered by the Editorial Board shall be only submissions that are neither previously published, nor currently under consideration for publication elsewhere.

More details and manuscript preparation guidelines can be found at the website of the journal:

http://artstudies.bg/?page_id=308&lang=en